

PLATFORMA DE MEDIU
pentru
BUCUREȘTI

STAREA MEDIULUI ÎN BUCUREȘTI

**MANAGEMENTUL
DEȘEURILOR ȘI
ECONOMIA
CIRCULARĂ**

RAPORT DE CERCETARE

2022

UN PROGRAM INIȚIAT DE

FUNDAȚIA
COMUNITARĂ
BUCUREȘTI

ING

Cuvânt înainte

De ce acum? De ce împreună?

Bucureștiul nu doarme niciodată. Este un oraș dinamic, spre care oamenii sunt atrași de numeroasele oportunități oferite. Însă bunăstarea economică nu e o garanție suficientă pentru un oraș bun de trăit. Cel mai mare și cel mai bogat oraș din România se transformă încet, dar sigur, într-un spațiu toxic și o capcană pentru locuitorii săi, din cauza problemelor de mediu, a lipsei de acțiune fermă și de cooperare în acest domeniu.

Finalurile de săptămână au devenit pentru mulți bucureșteni ocazia pentru a evada din jungla de beton pe care o numim acasă. Poluarea aerului, apelor și a solului, nivelul ridicat de zgomot, cantitatea și calitatea precară a spațiilor verzi amenajate, străzile murdare și managementul deficitar al deșeurilor, transportul în comun aglomerat și învechit, timpul pierdut în trafic sau trotuarele ocupate de mașini ne mențin într-o stare aproape continuă de stres și sunt surse de conflict cu vecinii, comunitatea sau instituțiile publice.

Toate datele ne arată că starea mediului din București a ajuns la nivelul de urgență maximă. Problemele sunt atât de complexe încât nicio autoritate publică, organizație sau companie nu poate spera să obțină un impact semnificativ de una singură, oricât ar fi de puternică, inovatoare sau bine intenționată. Soluții există, însă rădăcina răului este sistemică, iar soluțiile trebuie să fie adecvate. E nevoie de o acțiune concertată și strategică la nivelul Bucureștiului, la care să participe cât mai mulți actori interesați și cu responsabilități pentru rezolvarea problemelor de mediu ale Capitalei, din administrația publică, din societatea civilă și din companii.

[Platforma de Mediu pentru București – Intervenție pentru un Oraș bun de trăit](#) este un pas înainte în această direcție. Programul inițiat de Fundația Comunitară București împreună cu ING Bank România își propune să creeze un teren neutru care să permită și să sprijine acțiunea colaborativă a părților interesate, să reprezinte un punct de întâlnire pentru a stabili strategii și priorități comune de acțiune, pentru a construi colaborările necesare rezolvării problemelor ecologice ale Capitalei. Înlocuim conflictele dintre părți și acțiunile dispersate cu o strategie de acțiune comună, orientată spre soluție.

Este esențial să acționăm coordonat și pe baza unor date concrete. [Raportul de Cercetare privind Starea Mediului în București](#), realizat de expertul independent prof. univ. dr. Cristian Lojă, cartografiază principalele probleme de mediu cu care se confruntă Capitala și câteva soluții prin care societatea civilă poate contribui sau contribuie deja la remedierea acestora.

Raportul este structurat în șapte capitole: Natură urbană, Calitatea aerului, Adaptarea la schimbările climatice, Managementul deșeurilor și economia circulară, Infrastructura gri, Mobilitate urbană și calitatea mediului și Actori relevanți în domeniul protecției mediului. Fiecare capitol prezintă o vedere de ansamblu asupra temei de mediu, problemele principale identificate și exemple de proiecte prin care societatea civilă contribuie pentru a le rezolva.

Sănătatea oamenilor, dezvoltarea economică a companiilor și a întregului oraș, calitatea vieții fiecăruia dintre noi depind de rapiditatea cu care intervenim, împreună, pentru a rezolva problemele de mediu ale Capitalei. Trebuie să acționăm acum. Mai târziu poate fi prea târziu.

Autor

Cristian Iojă e doctor și profesor Facultatea de Geografie (Universitatea din București) și cercetător la Centrul de cercetare a mediului și efectuare a studiilor de impact (CCMESI).

Interesele de cercetare sunt concentrate pe evaluarea relației dintre mediu și societate, în special din perspectiva înțelegerii relațiilor dintre infrastructurile gri și cele verzi, evaluarea impactului asupra mediului aferent diferitelor utilizări ale spațiului și evaluarea eficienței procesului de planificare a mediului.

Cercetările sale din prezent vizează evaluarea rolului soluțiilor verzi pentru sustenabilitatea și reziliența orașelor, precum și evaluarea serviciilor ecosistemice aferente diferitelor utilizări. Multe dintre cercetări au fost transferate în planificare, relevante fiind contribuțiile la elaborarea și/sau revizuirea unor documente precum Strategia Națională pentru Conservarea Biodiversității 2014-2020, Planul Local de Acțiune pentru Mediu al municipiului București, planurile de management ale ariilor protejate ori planurile de urbanism.

Editare

Vlad Odobescu, redactor Scena9

Vizualizare de date

Răzvan Zamfira și Andra Zamfira, Studio Interrobang

Coordonare

Cristina Văileanu, Fundația Comunitară București

Idei principale

- **România are printre cele mai ridicate rate de depozitare la rampele de deșuri (71% din totalul deșeurilor generate) și cele mai reduse rate de reciclare (14%) din Uniunea Europeană.** Totodată însă, produce cea mai mică cantitate de deșuri urbane per locuitor (272 kg/locuitor.an) din Uniunea Europeană.
- **Cantitatea anuală de deșuri urbane generate de municipiul București a depășit în 2019 pragul de 1 milion de tone/an, în special pe fondul creșterii semnificative a cantităților de deșuri menajere (+30% în anul 2019 față de 2018 și +50% față de 2014) și mai ales a celor asimilabile cu cele menajere (+76% în 2019 față de 2018).** Astfel, un locuitor al municipiului București genera în 2019 o cantitate de 579 kg de deșuri pe an (din care 328 kg/locuitor.an din locuințe) față de 388 kg de deșuri pe an (247 kg/locuitor.an din locuințe) în 2014.
- **Perioada de pandemie a schimbat în mod substanțial consumul populației și a dus la relocări importante ale activităților din birouri către spațiile rezidențiale, schimbare care trebuie evaluată.**
- **Depozitarea rămâne în continuare soluția dominantă pentru managementul deșeurilor în București.** Capitala României are o infrastructură de gestionare a deșeurilor insuficientă pentru a atinge țintele stabilite prin Pachetul Uniunii Europene pentru economie circulară. Stațiile de sortare, punctele de compostare și industria reciclatoare sunt încă semnificativ subdimensionate. Interesul populației pentru schimbarea modelelor de consum și a modului de gestionare a deșeurilor este încă destul de redus.
- **Bucureștiul este în pragul unei crize majore legate de managementul deșeurilor, în contextul în care infrastructura pentru reciclarea deșeurilor este semnificativ subdimensionată, iar soluția clasică de eliminare nu mai prezintă viabilitate.**

Cuprins

Introducere	4
4.1 Categoriile de deșeuri municipale generate în municipiul București	7
4.2 Sistemul de management al deșeurilor din municipiul București	9
4.3 Cât de departe este municipiul București de principiile economiei circulare?	12
4.4 Priorități de finanțare pentru îmbunătățirea managementului deșeurilor din municipiul București	12
4.5 Ce provocări sunt și cum poate contribui societatea civilă?	14
Concluzii	18
Bibliografie	19

Introducere

Deșeurile sunt bunuri pe care oamenii le consideră inutile și la care renunță. Acestea fie sunt transformate în materii prime pentru alte produse (caz în care deșeurile capătă o nouă valoare și se transformă în materie primă), fie sunt distruse (în special prin ardere), fie sunt transferate către o companie specializată și/sau către spații care oferă sau nu condiții corespunzătoare de gestionare.

La nivelul Uniunii Europene, volumul de deșeuri produs este estimat la 25 miliarde de tone, cantitatea medie anuală de deșeuri generată de un european fiind de 489 kg (cu un minim de 272 kg/locuitor.an în România și 766 kg/locuitor.an în Danemarca). Multe dintre acestea nu pot fi sau nu sunt reintroduse în economie și sunt ori exportate în interiorul Uniunii Europene sau în alte state ale lumii, ori eliminate prin depozitare sau incinerare. Astfel, la nivelul Uniunii Europene doar 46% din cantitatea de deșeuri este reciclată sau utilizată drept compost: cel mai mult reciclează Germania (68%), iar cel mai puțin Malta (6%). România reciclează 14% din deșeurile produse.

La această situație contribuie îndeosebi activitățile din construcții (36,4% din volumul deșeurilor), minerit (25,3% din volumul deșeurilor), industriale (10,3%) și cele din sectorul rezidențial (8,5% din deșeuri provin din locuințe). Restul deșeurilor provin din agricultură, activități comerciale și altele.

În acest context, managementul deșeurilor reprezintă ansamblul activităților de colectare, transport, tratare și eliminare a deșeurilor, menite să contribuie la obținerea de beneficii de mediu, optimizarea economiei și micșorarea impactului asupra sănătății populației. Țintele principale ale managementului deșeurilor sunt reducerea impactului deșeurilor și creșterea ratei de recuperare a resurselor din deșeuri pentru a fi reintegrate în economie.

Deși abordarea dominantă la nivelul societății este cea specifică economiei liniare (take – make — dispose), orientările actuale conduc managementul deșeurilor spre economia circulară (economie industrială care promovează utilizarea foarte eficientă a resurselor pentru reducerea volumului de deșeuri și implicit a poluării). Astfel, Planul de acțiune al Uniunii Europene pentru economie circulară stabilește șapte categorii de deșeuri esențiale pentru atingerea acestui deziderat:

- ▶ materialele plastice — sunt produse anual 26 de milioane de tone de deșeuri din plastic în Uniunea Europeană, din care mai puțin de 30% sunt reciclate. O parte importantă e exportată în țările din afara UE, iar restul ajunge în depozite de deșeuri, în incineratoare sau în diferite ecosisteme naturale;
- ▶ materialele textile – un european consumă anual 26 kg de textile (cu 40% mai mult față de anul 1996) și aruncă circa 11 kg. Doar 1% din deșeurile produse astfel se reciclează: cea mai mare parte din ele sunt incinerate sau depozitate la gropile de gunoi;
- ▶ deșeurile de echipamente electrice și electronice — rata de reciclare în Uniunea Europeană este de circa 40% (25% în România), în condițiile în care cantitățile produse sunt destul de ridicate;
- ▶ deșeurile din alimente (biodeșeurile) — 20% din alimentele consumate în Uniunea Europeană sunt aruncate. E necesară o creștere a responsabilității producătorilor, distribuitorilor și a consumatorilor;
- ▶ deșeurile din ambalaje — au atins cantități record la nivelul Uniunii Europene, în condițiile în care acestea sunt asociate direct cu toate produsele de larg consum;
- ▶ bateriile și vehiculele scoase din uz – dincolo de valorile existente se așteaptă creșteri de peste 14 ori a consumului de baterii până în 2030. Vehicule scoase din uz — se prefigurează apariția unor vârfuri pe fondul descurajării utilizării vehiculelor clasice;
- ▶ deșeurile din construcții — reprezintă 35% din cantitățile de deșeuri din Uniunea Europeană, atât prin construcțiile noi, dar și prin renovările prea frecvente.

Strategia Uniunii Europene pentru economie circulară propune o țintă de 55% pentru 2025, 60% până în 2030 și 65% până în 2050 de deșeuri reciclate/compostate și mai puțin de 10% din deșeuri depozitate în rampe de deșeuri până în 2035.

Astfel, până în 2030 ar urma:

- să poată fi reutilizate toate deșeurile de plastic;
- să se introducă un conținut minim obligatoriu de materiale reciclate pentru anumite produse din plastic, să se interzică adăugarea intenționată de microplastice în produsele cosmetice, produsele de îngrijire personală, detergenți și produsele de curățenie;
- să se reglementeze compoziția produselor textile, pneurilor, vopselelor și țigărilor, cu scopul reducerii cantității de microplastice pe care acestea le eliberează;
- să se interzică obiecte din plastic de unică folosință (de exemplu, tacâmurile, farfuriile și bețele pentru baloane);
- să se restricționeze utilizarea pungilor ușoare din plastic.

Bateriile introduse pe piața UE ar trebui să devină durabile, de înaltă performanță și sigure pe parcursul întregului lor ciclu de viață. Asta înseamnă că bateriile ar trebui produse cu cel mai mic impact posibil asupra mediului, prin utilizarea de materiale obținute cu respectarea deplină a drepturilor omului, precum și a standardelor sociale și ecologice. La sfârșitul ciclului de viață, acestea ar trebui să fie transformate pentru utilizări în alt scop decât cel inițial, fie reciclate.

În ceea ce privește deșeurile din ambalaje, Strategia propune un obiectiv comun al Uniunii Europene de reciclare a 65% din cantitățile produse până în 2025 și 70% până în 2030. Sunt prevăzute ținte diferite pentru, după cum urmează:

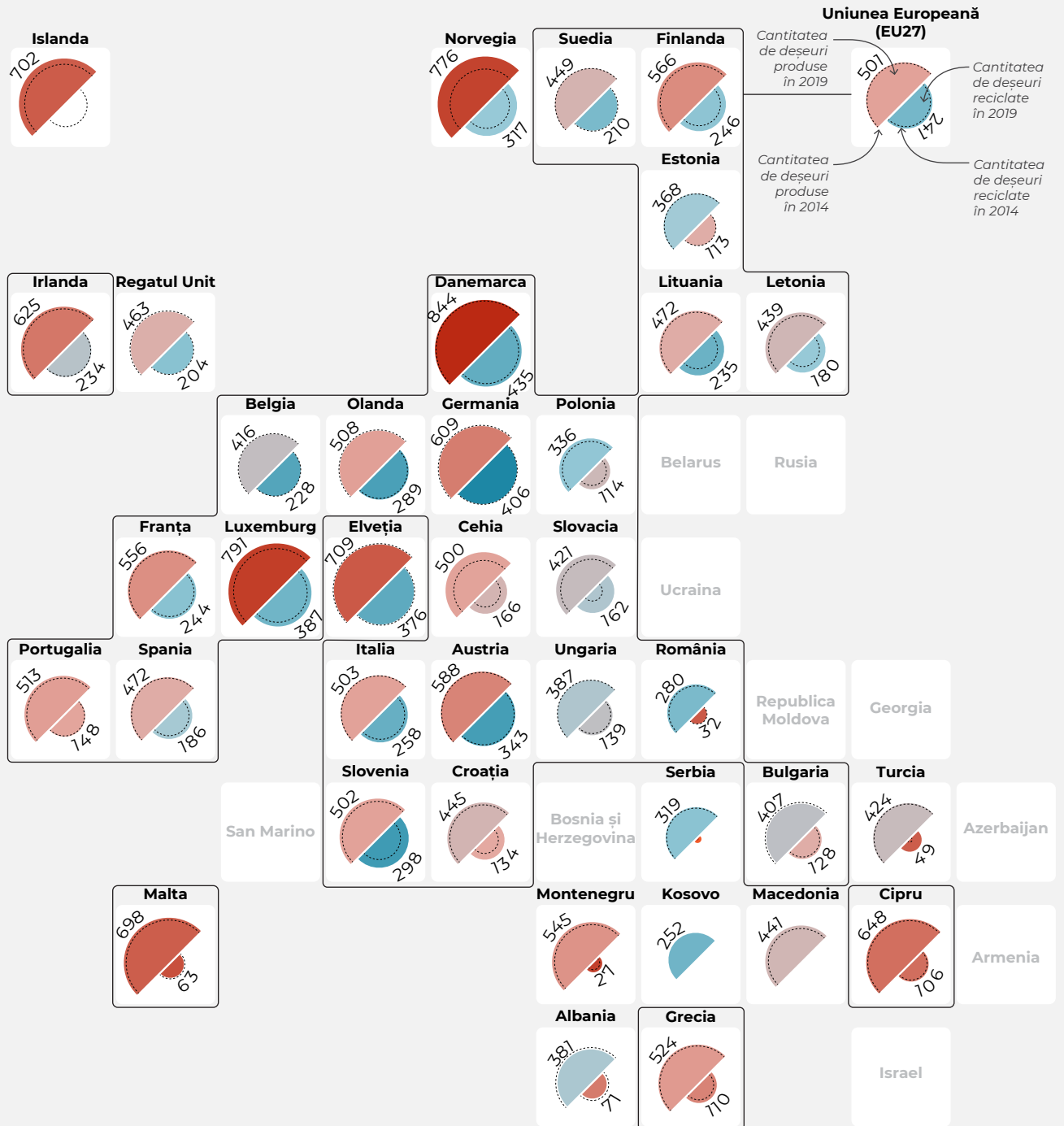
- Ambalaje din plastic: 50% din cantitățile produse până în 2025 și 55% până în 2030;
- Ambalaje din lemn: 25% până în 2025 și 30% până în 2030;
- Ambalaje din materiale feroase: 70% până în 2025 și 80% până în 2030;
- Ambalaje din aluminiu: 50% până în 2025 și 60% până în 2030;
- Ambalaje din sticlă: 70% până în 2025 și 75% până în 2030;
- Ambalaje din hârtie și carton: 75% până în 2025 și 85% până în 2030;

Astfel, ambițiile Uniunii Europene în domeniul gestionării deșeurilor sunt foarte mari și devin și mai mari. În acest context, România înregistrează decalaje semnificative, având probleme mari atât la nivelul infrastructurii (capacități insuficiente pentru colectare selectivă, sortare, compostare și valorificare a deșeurilor), cât și a lipsei de interes și implicare a autorităților și populației.

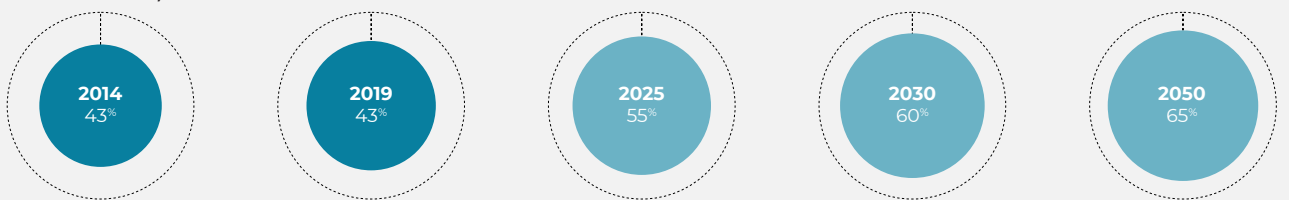
Figura 1

Cantitatea de deșuri municipale produse și reciclate/compostate (kg/locuitor) în Europa (2014 vs 2019)

Cum să citești infograficul?

Planul de acțiune al Uniunii Europene pentru economie circulară

Sursa: Eurostat (https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Municipal_waste_statistics)

4.1 Categoriile de deșeuri municipale generate în municipiul București

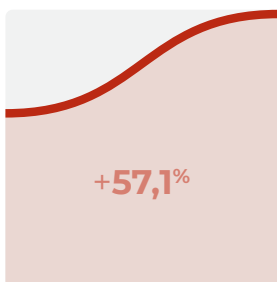
Cantitățile de deșeuri generate depind semnificativ de numărul de locuitori și de structura acestora pe grupe de vârstă, sexe, nivel de trai al acestora, ori educație; de modelele de consum pe care le adoptă (de exemplu, de timpul petrecut în gospodărie, de modelul de gestionare a hranei pentru familie, de existența animalelor de companie și/sau a plantelor decorative); de alternativele pe care le au pentru gestionarea deșeurilor produse în locuință (de exemplu, dacă dețin o locuință în mediul rural sau dacă obișnuiesc să comercializeze/doneze diferite produse către alți utilizatori).

Cantitatea anuală de deșeuri urbane generate de municipiul București a depășit în anul 2019 pragul de 1 milion de tone/an, în special pe fondul creșterii semnificative a cantităților de deșeuri menajere (+30% în anul 2019 față de anul 2018 și cu +50% față de anul 2014) și mai ales a celor asimilabile cu cele menajere (+76% în anul 2019 față de anul 2018). Astfel, un locuitor al municipiului București genera în anul 2019 o cantitate de 579 kg de deșeuri pe an (din care 328 kg/locuitor.an din locuințe) față de 388 kg de deșeuri pe an (247 kg/locuitor.an din locuințe) în anul 2014. Vorbim practic despre o creștere de 50% a cantității de deșeuri urbane per locuitor și de circa +30% în spațiile de locuit.

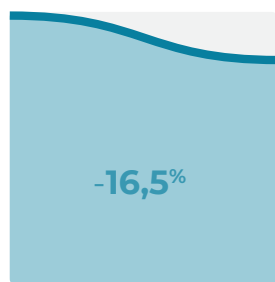
Evoluții interesante se observă la deșeurile voluminoase (de exemplu, mobilă, electrice și electrocasnice) și la cele biodegradabile colectate separat. Astfel, la deșeurile voluminoase apare un vârf în perioada 2017-2018 și o scădere importantă în 2019, la biodeșeuri, există un vârf în 2017, după care este clar că s-au înregistrat niște perturbări în colectare.

Perioada de pandemie a impus schimbări semnificative la nivelul consumului populației și relocări importante ale activităților din birouri, către spațiile rezidențiale, care necesită o evaluare atentă.

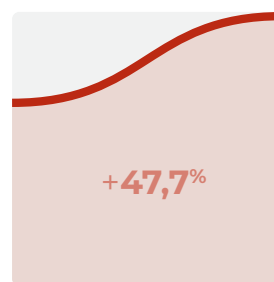
538 kg/locuitor
Deșeuri menajere și similare colectate în amestec și separat (2014 vs 2019)

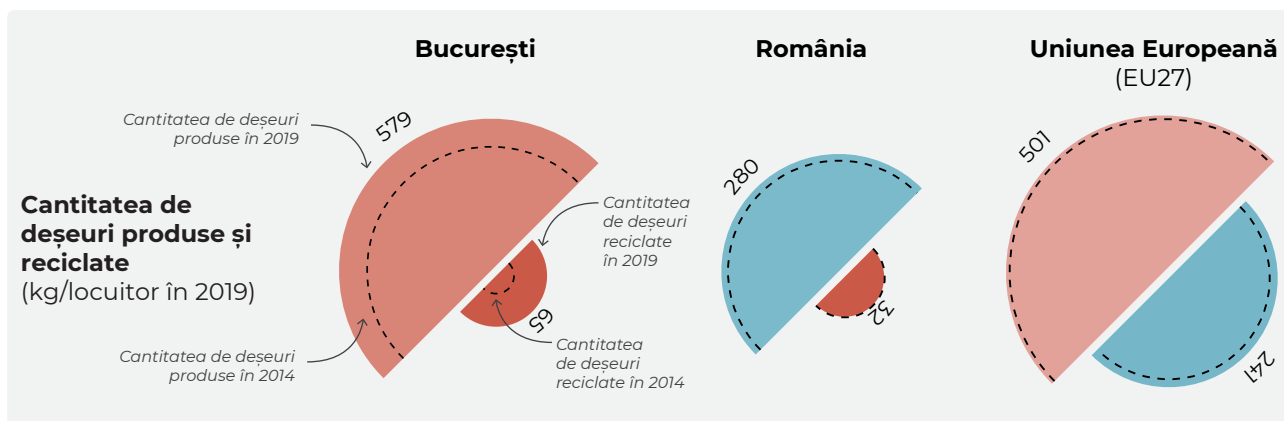
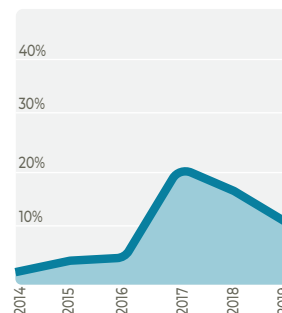
42 kg/locuitor
Deșeuri din servicii municipale (2014 vs 2019)

579 kg/locuitor
Total deșeuri municipale generate (2014 vs 2019)

11%
Ponderea deșeurilor reciclate în București (2014-2019)

Tabelul 1 Categoriile de deșeuri urbane generate în municipiul București

Categoriile de deșeuri municipale (kg/ cap de locuitor)	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Deșeuri menajere și similare colectate în amestec și separat (kg/locuitor)						
Total	336	325	306	391	372	538
deșeuri menajere de la populație colectate în amestec	246	225	205	212	220	328
deșeuri similare colectate în amestec	83	91	88	96	85	149
deșeuri reciclabile din menajere și similare colectate separat	5	6	6	7	19	25
deșeuri biodegradabile colectate separat	0	0	1	58	31	20
deșeuri voluminoase colectate separat	1	0	0	5	4	2
deșeuri reciclabile colectate de la populație prin alte sisteme decât cel de salubritate	2	2	6	13	13	14
Deșeuri din servicii municipale (kg/locuitor)						
Total	49	74	89	90	93	42
deșeuri stradale	44	65	66	64	72	15
deșeuri din piețe	2	9	4	1	1	8
deșeuri din grădini - parcuri și spații verzi	3	0	19	25	19	19
Deșeuri municipale (kg/locuitor)						
TOTAL deșeuri municipale generate (kg/locuitor)	386	398	395	481	465	579
TOTAL deșeuri reciclate (kg/locuitor)	8	11	17	102	83	65

Sursa: Planul de gestionare a deșeurilor al municipiului București 2020-2025 (<https://bit.ly/3JMKNGd>)

Mai ales în cazul deșeurilor din baterii, electrice și electrocasnice, există un comportament consolidat la nivelul populației de a le transfera în special către comercianții care oferă facilități de colectare selectivă.

În ceea ce privește rata de reciclare a deșeurilor menajere și similare colectate, valorile se situează la circa 11,2%, după ce s-a înregistrat un maxim în 2017, când a depășit 20%. Oricum, valorile sunt foarte reduse și foarte îndepărtate de țintele stabilite de Uniunea Europeană.

Deșeurile rezultate din servicii municipale au înregistrat o înjumătățire cantitativă în anul 2019 față de 2018, în special prin scăderea cantităților de deșeuri stradale cu circa 100.000 tone.

Dincolo de cantități, este relevantă și compoziția deșeurilor. Astfel, deșeurile urbane ale municipiului București includ 38% deșeuri organice (materiale de origine vegetală și/sau animală), 16% deșeuri din hârtie și carton, 15% deșeuri din materiale plastice, 5% deșeuri din sticlă, 4% deșeuri textile, 2% deșeuri metalice, 20% alte categorii de deșeuri.

Este de remarcat faptul că se înregistrează o cantitate de 14,4 tone de deșeuri periculoase în cele menajere și similare (circa 7,2 kg/locuitor/an), o valoare mult mai ridicată față de media de generare a deșeurilor municipale periculoase în România, care este de 2 kg/locuitor/an. Aceeași situație se înregistrează și la uleiul uzat alimentar, unde există variații între 390 tone în 2015 și 7.125 tone în 2019, probabil pe fondul unor raportări eronate.

În ceea ce privește deșeurile de ambalaje, la nivelul municipiului București se observă o creștere evidentă a cantităților colectate și valorificate, cu un maxim în anul 2017 de 107.832 tone pe an.

La nivelul deșeurilor electrice, electronice și electrocasnice (DEEE) au fost colectate între 2.214 tone/an în 2015 și 7.527 tone în anul 2013. Ținta pentru acest tip de deșeuri este de 4 kg/locuitor pe an, ceea ce pentru municipiul București ar corespunde unei valori de aproape 8.000 tone.

4.2

Sistemul de management al deșeurilor din municipiul București

Gestionarea deșeurilor în municipiul București este coordonată de Consiliul General al municipiului București și de către Consiliile Locale ale celor 6 sectoare. Acestea derulează serviciile prin direcții aflate în administrarea lor sau externalizate către agenți economici care activează în domeniul salubrității, după cum urmează:

- **Sectorul 1** - Compania ROMPREST SERVICE SA (pentru deșeurile menajere și similare, deșeuri stradale), Administrația Domeniului Public (pentru deșeuri din parcuri și grădini) și Administrația piețelor (pentru deșeurile din piețe);
- **Sectorul 2** - SUPERCOM SA (pentru deșeurile menajere și similare, deșeuri stradale) și Administrația Domeniului Public 2 (pentru deșeurile din parcuri și grădini);
- **Sectorul 3** - Direcția Generală de Salubritate Sector 3 (pentru deșeurile menajere și similare, deșeuri stradale), Administrația Domeniului Public și Parcuri Sector 3 (pentru deșeurile din parcuri și grădini);
- **Sectorul 4** - ROSAL GRUP SA (pentru deșeurile menajere și similare, deșeuri stradale), Administrația Domeniului Public (pentru deșeurile din parcuri și grădini) și Administrația piețelor (pentru deșeurile din piețe);
- **Sectorul 5** - SC SALUBRIZARE Fapte 5 SA (pentru deșeurile menajere și similare, deșeuri stradale), Administrația Domeniului Public (pentru deșeurile din parcuri și grădini) și Administrația piețelor (pentru deșeurile din piețe);
- **Sectorul 6** - SC URBAN SA (pentru deșeurile menajere și similare, deșeuri stradale), Administrația Domeniului Public și Dezvoltare Urbană (pentru deșeurile din parcuri și grădini).

Comaniile de gestionare a deșeurilor menajere și similare, precum și a celor stradale, au următoarele responsabilități:

- Precolectarea, colectarea și transportul deșeurilor municipale, inclusiv a deșeurilor toxice periculoase din deșeurile menajere, cu excepția celor cu regim special;
- Măturatul, spălatul, stropirea și întreținerea căilor publice;
- Curățarea și transportul zăpezii de pe căile publice și menținerea în funcțiune a acestora pe timp de polei sau de îngheț;
- Colectarea cadavrelor animalelor de pe domeniul public și predarea unităților de ecarisaj;
- Colectarea, transportul, depozitarea și valorificarea deșeurilor voluminoase provenite de la populație, instituții publice și agenți economici, neasimilabile celor menajere (mobilier, deșeurii de echipamente electrice și electronice), etc.;
- Colectarea, transportul, depozitarea deșeurilor rezultate din activități de construcții și demolări, pe baza unor contracte individuale de prestări servicii încheiate cu beneficiarii acestor activități.

Managementul deșeurilor din municipiul București include colectarea deșeurilor menajere, preluarea și transportul acestora către spațiile de tratare, tratarea acestora și eliminarea/valorificarea lor.

4.2.1

Colectarea deșeurilor în municipiul București

Colectarea deșeurilor în municipiul București diferă în funcție de categoriile de surse generatoare.

La spațiile rezidențiale, colectarea deșeurilor se realizează fie în amestec, fie având separată componenta reciclabilă uscată (plastic, hârtie, metal, sticlă).

Deșeurile menajere se colectează astfel:

- în zonele de blocuri cu peste 4 etaje, deșeurile sunt colectate prin sistem tubular și depozitate în pubele/containere la parterul blocurilor;
- în zonele cu blocuri de 4 etaje sunt amplasate puncte de colectare prin aport voluntar, unde sunt amplasate containere sau pubele.
- în zonele cu gospodării individuale colectarea se realizează în pubele, amplasate în curtea sau într-o anexă a gospodăriei.

Ridicarea deșeurilor se realizează de către reprezentanții firmelor de salubritate, după un program cunoscut (săptămânal la locuințele individuale și bisăptămânal la cele colective). Trebuie menționat că în toate sectoarele există o zi specială pentru ridicarea deșeurilor reciclabile și a deșeurilor voluminoase. Probleme există încă la gestionarea deșeurilor din construcții, generate de locuințe.

Trebuie menționat că în capitală, conform Planului de gestionare a deșeurilor al municipiului București 2020-2025, toate gospodăriile sunt acoperite de servicii de salubritate.

La agenții economici, colectarea deșeurilor se realizează în spațiile organizate în cadrul unităților.

4.2.2

Transportul și tratarea deșeurilor în municipiul București

Transportul deșeurilor de la sursă la punctele de tratare se realizează cu autospecialele aflate în dotarea agenților de salubritate. Toate firmele de salubritate dețin autovehicule suficiente pentru a realiza transportul de la sursă la punctele de tratare și spre centrele de eliminare/valorificare a deșeurilor.

În municipiul București și în județul Ilfov există mai multe facilități care asigură sortarea deșeurilor, după cum urmează:

- Stația de sortare SC SUPERCOM SA (sector 2, Strada Gherghiței) are o capacitate declarată de 58.500 tone/an. În instalație se primesc deșeurii municipale colectate separate (hârtie / carton / plastic / metal), iar sortarea se realizează mecanizat și manual.

- Stația de sortare SC URBAN SA (sector 6, Bulevardul Preciziei nr. 40A) are o capacitate declarată de 150.000 tone/an. În instalație se primesc deșeuri municipale colectate separat (într-o singură fracție sau 2 fracții hârtie/carton, plastic/metal).
- Stația de sortare SC ROSAL GRUP SA (comuna Pantelimon) are o capacitate autorizată de 55.000 tone/an. În instalație se primesc deșeuri municipale colectate în amestec.
- Stația de sortare SC IRIDEX GRUP IMPORT EXPORT SA (Sector 6) are o capacitate 90.000 tone/an. Stația de sortare primește deșeuri municipale colectate în amestec.
- Stația de sortare SC ECOSUD SA (comuna Vidra) are o capacitate autorizată de 100.000 tone/an.
- Stația de sortare SC ROMWASTE SOLUTIONS SA (comuna Dragomirești Vale) are o capacitate declarată de 255.000 tone/an. Capacitatea în cazul deșeurilor colectate în amestec este de 700 tone/zi, iar în cazul deșeurilor colectate separat este de 340 tone/zi.
- Stația de sortare SC RER ECOLOGIC SERVICE REBU SA (oraș Chitila, strada Oxigenului nr. 3-5) are o capacitate de 15.600 tone/an. Instalația preia deșeuri municipale colectate separat.
- Stația de sortare SECTOR 319 (Municipiul București), destinată deșeurilor colectate separat sau amestecat.
- Stația de sortare SC 3R GREEN SRL (oraș Chitila) este profilată pe activitatea de sortare a deșeurilor din parcuri, grădini și comerț.
- Stația de sortare SC ECOREC SRL (Popești Leordeni) are o capacitate de 70 tone/oră.

La stațiile de sortare, deșeurile care nu se pot valorifica se utilizează la co-incinerare la fabricile de ciment, iar refuzul de ciur este eliminat în depozitele de deșeuri.

Alături de aceste stații de sortare, există instalația de tratare biologică ce aparține S.C. IRIDEX GROUP IMPORT EXPORT S.R.L, amplasată pe strada Drumul Poiana Trestiei nr. 17-27. Instalația de tratare biologică are o capacitate de circa 40.600 tone/an. Pe această platformă se tratează biodeșeuri colectate separat și fracția biodegradabilă cu dimensiunea mai mică de 80 mm rezultată în urma procesului de sortare.

4.2.3

Depozitarea deșeurilor generate în municipiul București

În prezent, depozitarea reprezintă principala opțiune de eliminare a deșeurilor municipale din București. Deși au fost 3 depozite de deșeuri care primeau deșeuri colectate de pe raza Municipiului București, în prezent mai există doar unul funcțional:

Depozitul Ecologic pentru Deșeuri Solide Urbane și Asimilabile Vidra (SC ECO SUD SA), amplasat în localitatea Vidra, județul Ilfov, a fost dat în funcțiune în 2001. Capacitatea maximă de depozitare în cele 8 celule este de 11.500.000 m³. Volumul maxim ce mai poate fi depozitat este de 5.150.000 m³.

În 2021 Consiliul General al Municipiului București și cele 6 Consilii Locale de sector au aprobat Hotărâri ale Consiliilor pentru înființarea unei Asociații de Dezvoltare Intercomunitară pentru Gestionarea Integrată a Deșeurilor Municipale, prin care primăriile de sector își asumă colectarea și separarea deșeurilor de la cetățeni, instituții și firme, iar Primăria Generală tratarea deșeurilor și depozitarea lor într-un sistem integrat. În ianuarie 2021, asociația a primit personalitate juridică și începe să funcționeze.

4.3

Cât de departe este municipiul București de principiile economiei circulare?

Într-o economie circulară, activitatea economică contribuie la construcția și reconstrucția continuă a sănătății generale a sistemului. Pentru aceasta, economia trebuie să funcționeze eficient la toate scările și trebuie să genereze beneficii deopotrivă pentru persoane și organizații, întreprinderi mici și mari, sisteme locale, regionale și globale.

Economia circulară urmărește deopotrivă managementul adecvat al externalităților activităților economice (deșeurile și poluarea), menținerea unui nivel de utilizare optim al produselor în uz și oferirea unor condiții suficiente pentru regenerarea ecosistemelor naturale. Astfel, economia circulară presupune scăderea impactului asupra resurselor naturale, orientarea spre valorificarea superioară a resurselor existente deja în economie, inclusiv a deșeurilor și creșterea duratei de utilizare a produselor.

Dacă ne raportăm la țintele Uniunii Europene stabilite în Pachetul pentru economie circulară, se poate afirma categoric că municipiul București este foarte departe de o economie circulară și nu are nici perspective ca pe termen mediu să atingă aceste deziderate.

Municipiul București este în mod evident bazat pe o economie de consum, în care consumul este cel ce susține un nivel de bunăstare ridicat. Pentru că puține bunuri sunt produse în interiorul sau în apropierea orașului, municipiului București îi este imposibil, fără sprijin guvernamental, să promoveze abordări legate de responsabilitatea producătorilor. Dependența ridicată de profiturile din activități comerciale face dificilă implicit responsabilizarea marilor comercianți în legătură cu produsele pe care le comercializează și deșeurile pe care le produc.

Mai departe, infrastructura pentru managementul deșeurilor este încă deficitară. Colectarea selectivă la sursă este departe de a avea componentele-suport necesare, iar la nivel general există un deficit evident de stații de sortare, stații de compostare și alte instalații tehnologice care pot crește nivelul de valorificare a deșeurilor. În plus, industria reciclatoare, bazată pe deșeuri, este slab reprezentată la nivel local, regional și chiar național.

Interesul redus al populației pentru un management mai eficient al deșeurilor a fost în mare parte cauzat de modul în care firmele de salubritate nu au investit în infrastructuri adecvate și nu au oferit stimulente financiare pentru colectarea selectivă. Abia în ultimii ani se observă o schimbare de abordare a acestora, deși contextul pandemic face destul de dificilă conturarea unor schimbări importante.

4.4

Priorități de finanțare pentru îmbunătățirea managementului deșeurilor din municipiul București

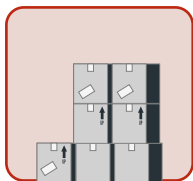
Conform Planului de gestionare a deșeurilor al municipiului București 2020-2025, se conturează următoarele priorități de acțiune:

- Asigurarea unei capacități noi de sortare a deșeurilor reciclabile colectate separat de maxim 270.000 t/an.
- Dezvoltarea capacităților de sortare existente pentru deșeurile reciclabile colectate separat, inclusiv transformarea instalațiilor de sortare a deșeurilor municipale în amestec, în instalații de sortare a deșeurilor reciclabile colectate separat.
- Dezvoltarea de capacități de compostare a deșeurilor biodegradabile verzi colectate separat. Asigurarea unei capacități noi de compostare în sistem închis de maxim 97.000 t/an pentru deșeurile biodegradabile colectate separat și pentru digestat.

Managementul deșeurilor și economia circulară în municipiul București

- Construirea și darea în operare a unor instalații de digestie anaerobă pentru deșeurile biodegradabile provenite de la agenți economici (în special HORECA) de maxim 180.000 tone/an.
- Asigurarea unei capacități de tratare mecanică a deșeurilor reziduale de cca 300.000 tone/an, precum și a unei capacități de compostare în sistem închis a fracției organice din deșeurile reziduale de cca 90.000 tone/an, respectiv a unei capacități de digestie anaerobă a fracției organice din deșeurile reziduale de cca 90.000 tone/an.
- Asigurarea coîncinerării/valorificării energetice a întregii cantități de reziduuri refuzate (RDF) rezultate de la sortarea deșeurilor reciclabile și tratarea mecanică a deșeurilor reziduale.
- Asigurarea valorificării energetice a biogazului rezultat din instalația de digestie anaerobă.
- Asigurarea capacității de depozitare a întregii cantități de deșeuri care nu mai pot fi valorificate.
- Îmbunătățirea nivelului de conștientizare al populației și al agenților economici în legătură cu managementul deșeurilor.

Ce provocări sunt și cum poate contribui societatea civilă?

PROBLEMĂ IDENTIFICATĂ:

Cantități mari de deșeuri generate și nereciclate, care sunt eliminate prin depozitare

MĂSURI PROPUSE:

Suținerea instituțiilor responsabile și a asociațiilor de proprietari să colecteze separat deșeurile pe 4 fracții.

Realizarea de proiecte demonstrative pentru încurajarea unor abordări inteligente în managementul deșeurilor.

Oferirea de suport asociațiilor de proprietari pentru a găsi cele mai bune soluții de management a deșeurilor.

Creșterea nivelului de informare și conștientizare a locuitorilor asupra colectării selective și a importanței refolosirii/reciclării.

Educarea populației pentru scăderea consumului de produse și servicii generatoare de deșeuri.

Dezvoltarea capacităților de reacție și control asupra modului în care agenții economici gestionează deșeurile pe care le produc.

Îmbunătățirea nivelului de educație în scopul scăderii risipei de alimente.

Creșterea nivelului de conectare între generatorii de deșeuri și firmele care colectează deșeuri reciclabile prin realizarea unui registru integrat al reciclatorilor.

Creșterea nivelului de conștientizare în legătură cu oportunitățile existente pentru eliminarea deșeurilor din construcții și voluminoase.

SOLUȚII ALE SOCIETĂȚII CIVILE:

[Asociația Ecoteca](#) dezvoltă proiecte de educație pentru reciclare în școli și facultăți, monitorizează legislația în domeniu, realizează ghiduri despre managementul deșeurilor, organizează campanii de implicare a cetățenilor în luarea deciziilor legate de mediu și a deschis în Campusul Polizu al Politehnicii un Centru de Dezvoltare Durabilă, ca spațiu de dezbateri, învățare, ateliere de upcycling.

[Asociația Seneca Ecologos](#) desfășoară proiecte de educație pentru scăderea cantității de deșeuri în companii și școli, dar oferă și soluții pentru selectarea colectivă în aceste organizații.

Asociația CSR Nest dezvoltă proiecte de educație pentru mediu. Prin proiectul [Azi pentru mâine](#) a lucrat în școli pentru a le ajuta să-și creeze infrastructură de colectare selectivă și să facă educație și activități de colectare selectivă cu copiii.

Asociația Viitor Plus a dezvoltat [Harta Reciclării](#) ca platformă națională, participativă și educativă, la care comunitatea contribuie pentru a face cunoscute locurile de colectare separată din țară și oferă informații și educare pe tema reducerii și reciclării deșeurilor.

Fundația The Institute dezvoltă programul și campania [ASAP \(Armata Selectării Atente a Plasticului\)](#) care urmărește să genereze o schimbare în comportamentul adolescenților față de plastic, de la utilizare la colectarea selectivă și reciclare. În programul pilot au lucrat cu toate cele 69 de școli din sectorul 6 pentru a le sprijini cu infrastructura de colectare selectivă și cu educația copiilor și tinerilor pe aceste teme.

[Mișcarea Zero Waste Romania](#) face campanii de advocacy și de informare și educare pentru reducerea generării de deșeuri până la zero, monitorizează și mapează inițiativele cu deșeuri zero pentru a le promova.

ADVOCACY

EXPERIMENTARE

EDUCAȚIE

REAȚIE

PROBLEMĂ IDENTIFICATĂ:

Managementul necorespunzător al deșeurilor periculoase generate de populație și activități similare

MĂSURI PROPUSE:

Creșterea nivelului de conștientizare în legătură cu managementul deșeurilor periculoase produse în gospodării și în activități similare.

EDUCAȚIE

PROBLEMĂ IDENTIFICATĂ:

Nivelul destul de ridicat de infraționalitate în domeniul managementului deșeurilor

MĂSURI PROPUSE:

Creșterea nivelului de implicare al publicului pentru scăderea riscului de gestionare necorespunzătoare a deșeurilor.

Crearea de sisteme de monitorizare a zonelor cu probleme în depozitarea necorespunzătoare a deșeurilor.

Creșterea nivelului de conștientizare a publicului în legătură cu modul de semnalare a infracțiunilor din domeniul gestionării deșeurilor.

SOLUȚII ALE SOCIETĂȚII CIVILE:

Centrul pentru Politici Durabile Ecopolis, prin platforma [Aerlive.ro](https://aerlive.ro), monitorizează calitatea aerului constant și, în momentul în care sunt creșteri majore și bruște, semnalează public și către autorități potențiale incendii de deșeuri la periferia orașului și desfășoară campanii de advocacy pentru creșterea capacității de control și răspuns a autorităților.

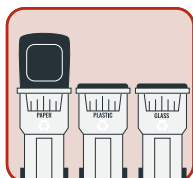
ADVOCACY

EXPERIMENTARE

EDUCAȚIE

REAȚIE

CONTROL

PROBLEMĂ IDENTIFICATĂ:

Capacități reduse de colectare, sortare reciclare și valorificare de deșeuri

MĂSURI PROPUSE:

Impulsionarea autorităților pentru a oferi locuitorilor o infrastructură adecvată pentru colectarea separată a deșeurilor.

Suport pentru clarificarea legislativă a compostării de proximitate.

Promovarea de proiecte pilot de colectare și compostare a biodeșeurilor care pot fi apoi replicate.

Creșterea nivelului de informare și de educație a locuitorilor în legătură cu importanța reducerii consumului și a refolosirii pentru a genera mai puține deșeuri.

SOLUȚII ALE SOCIETĂȚII CIVILE:

Compostarea de proximitate este promovată de UrbanCultor și sunt mai multe astfel de compoastore în cartierele din București: în cartierul Floreasca, cu sprijinul primăriei de sector, în [Livada Comunitară Urbană](#), prin Acțiunea Comunitară Tineretului, în Cotroceni, prin Asociația Încotroceni.

Compoastore în grădina școlilor și grădini comunitare în instituții publice sunt promovate de Asociația CSR Nest prin grupul [Cu ochii pe verde](#), în proiectele Verde citadin și Laboratorul Verde Buftea.

În cadrul [Asociației Încotroceni](#), un grup pasionat de reducerea consumului și o viață sustenabilă a început proiectul [Cotroceni: cartier circular](#), prin care lucrează pentru reducerea deșeurilor generate la nivel de cartier și vor să faciliteze tranziția spre o economie circulară și colaborativă, inclusiv prin constituirea unei biblioteci de unelte în cartier.

[Recicleta](#) este o inițiativă de economie socială și de reciclare a [Asociației Viitor Plus](#), un serviciu de transport cantități medii de materiale reciclabile: hârtie, carton, doze plastic PET, folie bax, doze de aluminiu. Transportul acestora se face cu cargo-triciclete și o mașină electrică, care nu poluează aerul, susținând astfel locuri de muncă verzi.

[Banca de haine](#) împreună cu FashionDays colectează haine pe care le sortează și le direcționează către persoanele în nevoie, iar hainele care nu sunt în stare bună ajung la fabrici de reciclare.

Anul trecut [Asociația ECOTIC](#) a lucrat cu Rețeaua Civică sector 1, formată din grupurile de inițiativă civică din diverse cartiere ale sectorului și a organizat cu ajutorul grupurilor o campanie de colectare de DEEE în cartiere.

Mișcări precum [Let's Do It Romania](#) sau [Plogging pentru România](#) fac educație aplicată și activități de voluntariat pentru colectarea deșeurilor din spații verzi și zone publice.

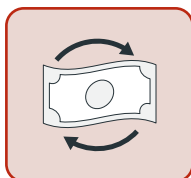
ADVOCACY

EXPERIMENTARE

EDUCAȚIE

REAȚIE

CONTROL

PROBLEMĂ IDENTIFICATĂ:

Economia circulară este relativ slab dezvoltată și puțin vizibilă public

MĂSURI PROPUSE:

Promovarea unor măsuri care să încurajeze economia circulară la nivelul orașului, inclusiv în cazul afacerilor mici și mijlocii.

Creșterea gradului de informare și educare a publicului legat de economia circulară.

Experimentarea și promovarea unor modele de circularitate creativă.

SOLUȚII ALE SOCIETĂȚII CIVILE:

[Ateliere fără frontiere](#) îmbină economia circulară cu economia de reinsertie socială în 2 dintre cele 3 ateliere pe care le-a dezvoltat: [EduClick](#) - colectează echipamente IT uzate le recondiționează în atelierul unde lucrează persoane vulnerabile. Acestea sunt apoi donate către școli din medii vulnerabile; [Remesh](#) - transformă materialele publicitare outdoor (nereciclabile) în obiecte utile, lucrând cu femei aflate în situații de vulnerabilitate.

[Asociația Viitor Plus](#) a dezvoltat întreprinderea socială [Atelierul de Pânză](#), care face sacoșe reutilizabile din bumbac reciclat, măști reutilizabile, diverse produse create din materiale textile pre-producție și lucrează cu persoane provenite din medii vulnerabile.

[Crucea Roșie Sector 6](#) colectează haine donate, le curăță și le triază. Cele în bună stare sunt distribuite către persoanele sinistrate în dezastre sau defavorizate, cele nefolosibile sunt trimise la fabrici de reciclare, iar hainele donate care sunt nepotrivite pentru cazurile pe care le au în vedere sunt vândute prin magazinul social [Bine Boutique](#), din ale cărui venituri susțin programul de colectare și sortare de haine.

[Asociația EcoDurabil](#), în parteneriat cu DGASMB, a deschis un centru integrat de economie circulară cu sprijin umanitar, unde pot fi donate obiecte și echipamente pe care Bucureștenii nu le mai folosesc, care sunt reparate și recondiționate și distribuite copiilor și persoanelor defavorizate.

[Banca pentru Alimente București](#) recuperează produsele excedentare de la producători, procesatori, industria alimentară și logistică, retaileri pentru a le dona către ONG-urile cu programe sociale.

[Magazinul social Somaro](#) contribuie la reducerea risipei alimentare, căci produsele pe care le vinde sunt donate de retaileri dintre produsele cu vânzări mici sau aproape de data de expirare și ajută și susține prin prețurile modice persoanele vulnerabile. În aceeași categorie intră și Cantina socială deschisă de [Asociația Șansa Ta](#) și Kaufland.

Coalitia pentru Economie Circulară dă voce afacerilor și experților din domeniu, face studii și promovează aducerea pe agenda publică a principiilor economiei circulare prin informare, dezbateri și advocacy pentru adoptarea de politici publice relevante.

ADVOCACY

EXPERIMENTARE

EDUCAȚIE

PROBLEMĂ IDENTIFICATĂ:

Capacitate administrativă redusă și lipsă de coordonare la nivelul sectoarelor între instituțiile responsabile

MĂSURI PROPUSE:

Sprijin în activarea Asociației Intercomunitare de Gestionare Integrată a Deșeurilor și coordonarea între sectoare.

Impulsionarea instituțiilor responsabile să colecteze corect și să facă publice date anuale despre managementul deșeurilor și controlul colectării lor.

ADVOCACY

SUPPORT

REAȚIE

CONTROL

Concluzii

Managementul deșeurilor și tranziția către o economie circulară reprezintă printre cele mai importante provocări pe care trebuie să le ia în considerare administrația municipiului București. Orașul va produce în continuare deșeurile, însă modul lor de gestionare trebuie să se schimbe.

În această direcție, societatea civilă are un rol multiplu:

- **Advocacy** – sprijinirea autorităților publice, companiilor și cetățenilor prin idei, abordări și suport pentru promovarea unor inițiative care să contribuie la promovarea economiei circulare în municipiul București;
- **Experimentare** – implementarea la scară mică a unor proiecte cu rol demonstrativ și de testare a abordărilor inovatoare sau pentru care nivelul de încredere la nivel instituțional și de societate este încă redus;
- **Educație** – informarea și conștientizarea publicului larg în legătură cu tipurile de abordări considerate corecte în managementul deșeurilor și în modelele de consum;
- **Responsabilitate** – asigurarea creșterii nivelului de responsabilitate a publicului și autorităților în managementul deșeurilor.

Bibliografie

Ioja I.C., Niță M.R., Hossu C.A., Onose D.A., Badiu D.L., Cheval S., Popa A.M., Mitincu C.G. (2020) *Soluții verzi pentru orașele din România*, Ed. Ars Docendi, București

Pătroescu M., Ioja I., Rozyłowicz L., Vânău G.O., Niță M.R., Patroescu-Klotz I., Ioja A. (2012) *Evaluarea integrată a calitatii mediului în spații rezidențiale*, Editura Academiei Române, București

Planul de Gestionare al Deșeurilor din Municipiul București, 2020-2025

Planul Local de Acțiune pentru Mediu al Municipiului București

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a municipiului București

<http://apmbuc.anpm.ro/>

<https://citadini.ro/>

<http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online>

